

NAIT SOEZ'N * 6

MAANDBLAD VAN DE GRONINGER STUDENTENBOND - JRG 9:NR.6

JUNI

EEN GULDEN

JUNI

bezetting • projekten • weer volkskongres • hete koninginnesoep •
linkse gezelligheid • opnieuw feuilleton • lauwersmeer bedreigd

De redactie vergadert elke maandag vanaf 20.00 uur op Visserstraat 46. Dan is zij ook telefonisch bereikbaar, op nummer (050)-121237. Kopij kan daar ingeleverd worden. Kopij kan ook opgestuurd worden naar Naitz Soez'n/GSB Visserstraat 56.

Redactie:
Lolke v/d Heide
Roelof Kramer
Sjerp Zeldenrust

Medewerkers:
Peer Coenen, Hilbert Koops, Bert Meijberg, Paula Koedijk.

Layout: Femand de Jongh

Foto's: Elmer Spaargaren

Uitgave: de GSB

INHOUD

Wat helpt nog wel?	
besetting, sfeer en analyse	3
Gevloek uit het verleden	
de AA reageert (zich af)	6
Mededelingen van boven	
het bestuur spreekt	6
SLINKS	
links en toch leefbaar	7
Oranje, bonje, beu	
de 30 ^e in foto's	8
Hoe verder	
evaluatie van het VC	10
Projecten spreken	
verslag van een dag	11
The night after the morning before	
ons beruchte feuilleton	12
Kort	
	14
Dag vogels	
tanks in de Wadden	15
Kleinbeeld	
column in widescreen	16

S.S.H. en 6%

Bro(c)(k)(x)(s), ons aller staatssekretaris van volkshuisvesting vindt dat de studenten ook 6% meer moeten betalen voor hun kamers. Het SSHbestuur in Groningen heeft zich hiertegen uitgesproken en dit aan haar bewoners medegedeeld; tevens heeft men SSHbestuuren in andere steden hiervan kond gedaan. De studentbeheerders op de studentenflats zijn inmiddels begonnen met een peiling onder de studenten naar eventuele bereidheid tegen de verhoging aktie te voeren. Ze zijn hiervoor zelfs naar LOG-sociaal getogen. De GSB heeft inmiddels een landelijke brief rondgestuurd waarin andere bonden opgeroepen worden tegen de huursverhoging een landelijke aktie te voeren. We zullen er dus nog wel van horen.

Twee belangrijke politieke momenten (tussen twee haakjes heeft U zich ook wel eens afgevraagd waar die term vandaan komt, het enige wat ik kan verzinnen is een verband met de term momentum uit de mechanica) liggen achter ons. In plaats van ze daar te laten liggen, zal ik ze gelijk oude koeten boven water halen. Het eerste is een (dè ?) bezetting, het tweede de universitaire verkiezingen. Een opmerkelijke overeenkomst die deze aangelegenheden verbindt is dat, naast de GSB de PSF bij beiden betrokken was/is. Het was de eerste keer dat de PSF en de GSB zij aan zij te "strijde" trokken. En nimmer tevoren kon de term monsterverbond met zo'n juistheid gebruikt worden. Want monsterlijk was het, deze besetting als bastaard uit het verbond tussen GSB en PSF. Jaren en jaren hebben groeiende groepen GSB'ers zich verzet tegen de over-organisatie die bezettingen altijd kenmerkten en een wending ten goede dreigt zich amper af te tekenen of we halen de PSF erbij. En met succes. Daar elke spontaniteit de nog prille coalitie zou verstoren was spontaniteit bij voorbaat uitgesloten. Daar elke afwijking van 24 uur open het jonge paar uit elkaar zou drijven werd elke onserbare suggestie in die richting gesmoord. Het bleef dus 24 uur, het bleef dus open. Treffender dan in de volgende woorden van Schierbeek valt de zaak niet te omschrijven:

Kijk
het is veel erger
dan je denkt
als je denkt
is het nog veel erger

Van de verkiezingen kan dit niet gezegd worden. We hebben een zetel gewonnen. Hoi dus. Tot mijn schande moet ik bekennen geen gat in de lucht ge-

sprongen toen ik dit gewaar werd. Schande. In hoeverre heeft de coalitie bezetting de verkiezingsuitslag beïnvloed? Ten eerste zullen die studenten, die een bezetting verwerpelijk vinden hun redelijk, dan wel acceptabel alternatief verloren hebben. Die hebben dus niet meer gestemd. Aan de andere kant zal voor de groep tussen GSB en PSF in, de GSB wat acceptabeler geworden zijn. Dat levert ook weer winst op, relatief althans, want het opkomstpercentage is weer gedaald. Helaas. De interesse van de studenten in de democratische organen neemt af. Of dit aan de democratie ligt dan wel aan de organen is moeilijk te zeggen. Laten we ons daar ook maar niet verder in verdiepen en slechts constateren dat dat het ergste niet is. Veel erger is dat de meeste mensen die functioneren in die democratische structuren ook niet meer zo geïnteresseerd zijn, met name niet in dat democratisch. Misschien kunnen we dit omschrijven met het begrip "Pluchen Stoelen Feti-sjisme" (met dank aan de onbekende bezetter die deze term op de deur van de Academie kantine heeft vaargelagd). Misschien is "Arrogantie van de Macht" beter. Wat maakt het uit? We hebben dus één zetel meer, één meer dan vorig jaar, één meer dan de PSF. Eén zetel gewonnen en een bezetting verloren. Misschien is verloren een te groot woord. Maar anders kan ik het niet zien. We hebben de illusie gekoesterd dat met de PSF samen te werken zou zijn. En samen tw werken viel er ook wel, maar alleen op het niveau dat zij kennen, de top van de hiërarchie. Op de lagere niveaus moesten we het allemaal zelf op knappen. Kortom, de gok samen te werken met gematigde groeperingen hebben we, ondanks die zetel winst verloren. GSB - PSF 1 - 1.

rk

In NS 4 stond een stuk van de Projektgroep Regionale Ontwikkeling, waarvan door curieuze omstandigheden de laatste alinea ontbrak. Alsnog.

Het stuk sluit aan op de één na laatste zin van het 2e artikel in NS 4, blz. 16 onderaan:

Konkluderend kunnen we vaststellen dat de overheid in het algemeen regionaal beleid zich in hoge mate richt op de ontwikkeling van de Randstad en dat ze in haar industrie politiek niet abstraheert van economische processen zoals die zich voltrekken in een kapitalistische ekonomie. Het is niet een kwestie van kiezen vóór het een en tégen het ander, maar het is een uitdrukking van tegengestelde belangen. Hierin komt een zekere bevestiging van Frank's tese tot uitdrukking. Tot op zekere hoogte kan in het overheidsbeleid niet geabstraheerd worden van kapitalistische verhoudingen. Afhankelijk van de krachtsverhouding,

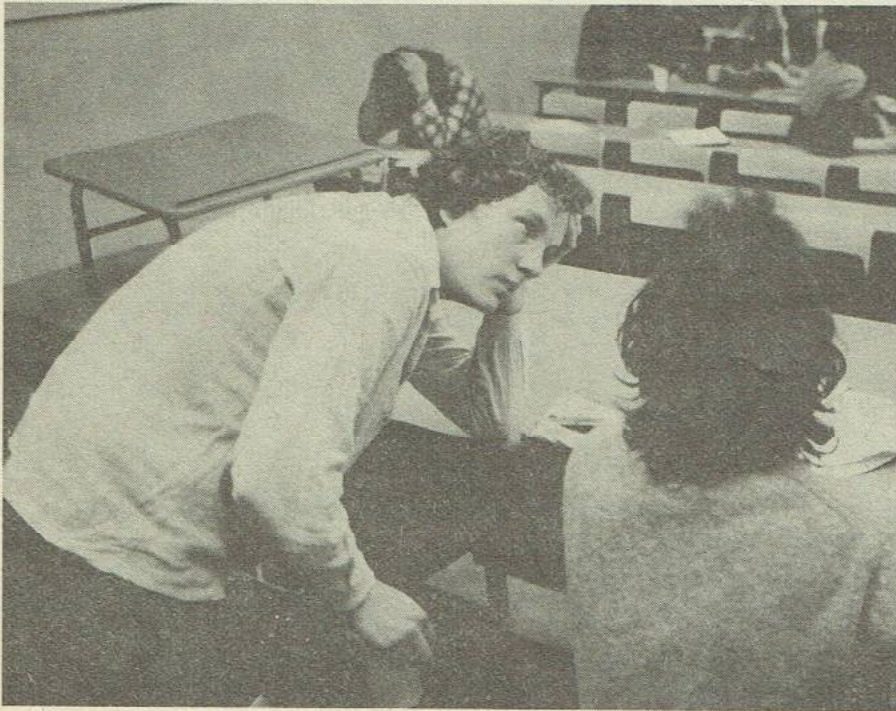
de eenheid dan wel verdeeldheid van links, de opstelling van de arbeidersbeweging, maar ook de mate waarin ondernemersbelangen uiteen lopen, kan het beleid beïnvloed worden. Alleen wanneer links tot eenheid komt, kunnen de aardgaswinsten van de oliemulti's afgeroomd worden ten gunste van bijvoorbeeld de ontwikkeling van achtergebleven regio's. De betekenis van het Volkskongres is daarom niet uitsluitend te beoordelen in het licht van de "juistheid" van de gestelde eisen, maar is afhankelijk van de bijdrage die het levert tot een linkse frontvorming. En of dat het geval is staat nog te bezien.

Binnenkort verschijnt de tweede, honziene en aangemilde Amik van "Dit is het begin...", de FSO-uitgave over de geschiedenis van de studentenbeweging. Ruim 110 pagina's dichtbedrukte bladzijden met artikelen en dokumenten. Prijs: vijf gulden. Te koop op het reductieburo.

De deur op 'n kier

"Julie kunnen nu wel willen besluiten hier een gesloten bezetting van te maken, maar er is al een persverklaring uit, en daarin staat dat het akademiegebouw open bezet wordt". Er was weer iets te doen in Groningen. Het College van Bestuur had er die morgen over vergaderd; de sleutels van de fakulteitskamers werden aan de aktieleiding overhandigd, zo was besloten. De bodes draaiden extra-betaalde overuren -inclusief een risico-toeslag. Kortom: niets stond de 'open bezetting' meer in de weg.

Geske Dijkstra (PSF), Peer Coenen (GSb)

Het citaat aan het begin kwam uit de mond van PSF-voorman Peter Bechers. Want inderdaad, de aktie van 7 mei werd nu eens niet georganiseerd door het 'Komitee Weg met die Wet' -zoals de GSb zich voorheen tijdens bezettingen uit angst voor schadeclaims wel placht te noemen- maar door een samenwerkingsverband van PSF en GSb. Het zou de GSb bezuren, die samenwerking. Niet alleen droeg de PSF weinig bij aan het werk dat tijdens de bezetting moest worden verricht -men slaagde er slechts in leden te leveren voor de aktieleiding en de persdienst, niet de minst gewichtige taken zoals je begrijpt- maar ook vormde ze een krachtige rem op welke radikaliserings van de aktie dan ook.

***

Het begint eigenlijk niet onaardig. Volle zaal, leuk sfeertje, versierd met slingers. Veel nieuwe gezichten. Mensen in de vensterbank en op de trappen. Eerst een verhaal van een hoogleraar tegen de twee-fasenstructuur. Het is wat saai; de sfeer op dit soort bijeenkomsten leent zich ook niet voor betogen. De meeting gaat door: Geske Dijkstra, fractievoorzitster van de PSF, blijkt als discussieleider te fungeren en

Peer Coenen -GSb-voorzitter- leest meteen maar een brief voor die aan allerlei instanties moet worden verstuurd en onze standpunten over de twee-fasenstructuur bevat.

Wim Eshuis -van linksachter uit de zaal- mist het zijne: hij wil eisen dat de twee-fasenstructuur *nooit* wordt ingevoerd, ook al neemt de Kamer hem aan.

De sfeer wordt wat hektisch. Peer en Geske bestrijden het voorstel -we moeten ons nu eerst op de Tweede Kamer richten, enzovoorts. De zaal weet niet dat de PSF heeft bedreigd af te haken als er radikaler dingen gebeuren dan in de voorbereidingsclub zijn afgesproken. Een eventueel buitenparlementair standpunt als het boycotten van de twee-fasenstructuur zou zeker hebben geleid tot het verdwijnen van de PSF -evenals het verlengen of verharden van de aktie.

Na een eindeloos aantal verzoeken aan Wim om zijn standpunt nog eens te formuleren wordt gestemd. Na een rommelig zitten en opstaan verklaart het presidium dat het is afgestemd - ik ben daar niet zo van overtuigd. Dan gaat de discussie naar het onderwerp waar iedere bezetting onvermijdelijk mee begint: 'open' of 'gesloten'. 'Open' betekent het door laten gaan van alle kolleges en werkzaamheden

-dus 's morgens heel vroeg opstaan en alle zaaltjes opruimen. 'Gesloten' bezetten -eigenlijk een onbegrip omdat het niet minder open dan 'open' is- houdt dus in dat er iets wordt langgelegd (als pressiemiddel) en zaaltjes worden gevorderd als slaap- en activiteitenruimte. De PSF zou niet mee doen aan een bezetting die 'gesloten' zou zijn, of langer zou duren dan 24 uur. De beide mensen achter de tafel bestrijden dan ook verharding van de aktie: 'wantom gesloten, we hebben geen eisen aan het College van Bestuur, we moeten er veel studenten bij betrekken, een harde aktie stoot mensen af'. Voorstanders van radikaler optreden: 'open bezettingen zijn folklore, daarmee haal je niet eens de Volkskrant, we moeten nu ons standpunt heel duidelijk maken door een harde aktie'.

De sfeer wordt geagiteerd. Ik sta rechtsachter in de zaal in een groepje dat voornamelijk bestaat uit biologen; we roepen regelmatig 'slappe hap' en soortgelijke kreten.

De tafel krijgt haast. Begrijpelijk misschien -uiterlijk half zes moest brood worden gekocht voor het ontbijt en een pan eten besteld bij VERA- maar dat werd de zaal niet verteld. Er komt weer een stemming: de bezetting blijft open. De biologen vertrekken onmiddellijk.

***

'Er was wantrouwen in het voorbereidingskomitee', zegt Peer achteraf, 'de PSF wilde de voorzitter van die meeting leveren omdat ze bang was dat ik, als ik voorzat, mee zou gaan met verdergaande eisen'.

En Ko Oosterwijk -letteren- op een evaluerende GSb-ledenvergadering op 28 mei: 'Vlak voor de bezetting kwam de PSF met allerlei extra voorwaarden en regels; van bovenaf moesten allerlei afspraken worden opgelegd -dat heeft heel frustrerend gewerkt'.

Ben Jonker -psychologie-: 'Vanuit de leiding is niet uitgelegd hoe allerlei voorstellen tot stand waren gekomen, waarom ze in die vorm gedaan werden'. Arjen Mintjes, ook psychologie: 'Terwille van de coalitie met 5 PSF ers moest er heel voorzichtig gehandeld worden...'

We hebben de aktie voorbereid onder de leus 'boe-geroep helpt niet, aktie wel', maar toen het er op aankwam bleek er een slappe bezetting uit te komen -dat heeft veel mensen gefrustreerd, zo wordt gekonstateerd.

'De fakulteitsgroepen hadden gestimuleerd moeten worden op de meeting zelf met aktievoorstellen te komen', meent Meine Pit -p.a.w.- op een GSb-beleidsraad na de bezetting. En Henk van geschiedenis: 'De PSF heeft een erg grote rol gespeeld in de te grote voorgestructureerdheid. Ze was slechts een remmende faktor terwijl ze nauwelijks aktieve ondersteuning leverde'.

Na de meeting waarop de bezetting werd uitgeroepen vertrekt iedere fakulteit naar de hem toegewezen fakulteitskamer. Ik kom dus bij de bèta-kamer, en daar blijkt een algemeen kater-gevoel te heersen. Iemand ontdekt een schoolbord. We zetten het voor de deur en schrijven erop dat het 'Komitee van autonome wis-, schei- en natuurkundigen' de fakulteitskamer gesloten bezet houdt. Het is een wat lacherig protest, maar als de ordedienst ons bord een kwartier later voor hogere doelen in de grote hal blijkt te hebben gezet, halen we het op hoge benen terug.

Samen met twee mopperende schakers roepen we voor 's avonds een vergadering bijeen van ontevreden bezetters -in onze autonome fakulteitskamer. Tijdens die vergadering komt veel kritiek naar voren, maar ook hier wordt het malaise-gevoel niet overwonnen. 'We willen: een gesloten bezetting'. 'Betere eisen'. 'De actieleiding is bij voorbaat vastgelegd; het is weer net als zes jaar geleden'. 'De leiding frustreert van alles, bijvoorbeeld de rekreatiedienst. We hebben Red Rizla al moeten afzeggen'.

'Al die bureaucratische toestanden -er zijn wel twintig diensten, helemaal geen ruimte voor spontaniteit, alles is voorgebakken.'

'Er waren op de meeting veel nieuwe mensen, maar die zijn niet opgevangen en nu zijn ze voor een groot deel weer weggegaan.' 'Het ontbreekt aan een alternatief programma, er is geen invulling van de bezetting.'

Over het effect van de bezetting bestaan evenmin veel illusies: 'Er gaat geen enkele druk uit van deze actie.' 'We moeten een verharding teweeg brengen.' 'Geen folklore maar actie.' 'Iedereen weet wel dat we tegen de tweefasenstructuur zijn.' 'Daarom moeten we nu iets echt hard beginnen.' De vergadering eindigt echter in klaverjassen en Berenburg.

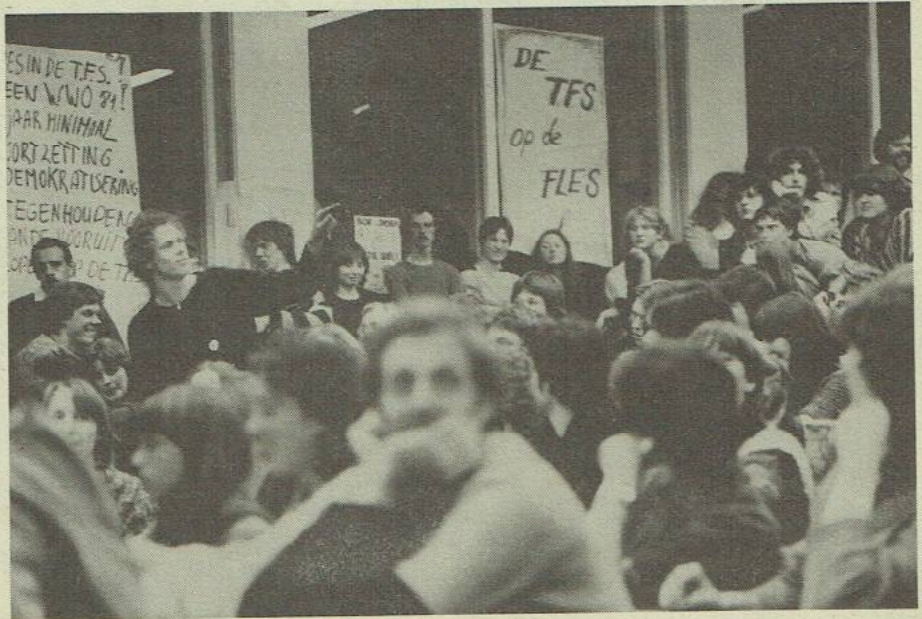
Later op de avond weer een plenaire meeting. Peer opent met duizend excuses voor de drammerige gang van zaken die middag. Piet Hein Schlebusch formuleert het standpunt van de kritiekvergaders: 'Er zijn wel twintig bezettingen op deze manier geweest. Het wordt nu tijd voor vormen die meer zoden aan de dijk zetten, en er moet meer tijd komen.' De discussie wordt nog eens grondig overgedaan.

Aan de ene kant de mensen die de bezetting open willen houden, en gebruiken om 'de fakulteiten' in te trekken om de studenten te informeren over wat Pais in petto heeft. Daartegenover degenen die zich herinneren dat anderhalf jaar geleden op precies hetzelfde issue open bezet is en dat het allemaal geen bal heeft opgeleverd, en dat we nu een daad van protest moeten stellen. 'Vroeger was een bezetting een actie, nu wordt hij gebruikt om mensen te informeren -dat is wel wat twijfelachtig', meent een vertegenwoordiger van peda/andragogie.

Tijdens de steeds heftiger wordende discussies hoor ik een meisje achter mij zeggen: 'Ik voel me zo oud'. De jongen naast haar: 'Ik ook!' Als ik omkijk zegt ze verontschuldigend tegen mij: 'Sorry hoor.' Misschien zie ik er niet zo oud uit als ik ben, denk ik bij mezelf. Maar toch heb ik het ook al te vaak meegemaakt. Uiteindelijk wordt er weer gestemd; althans -alleen de voorstanders van

zin is de actie niet geslaagd. De actie was vandaag overdag een ontzettend slappe hap. Een grote groep actieve mensen is erg gefrustreerd geraakt. We hebben een zeer goeie kans gemist.'

Er wordt gepraat over het al dan niet voortzetten van de bezetting. Een studente op rijpere leeftijd, met een zachte g: 'Er is nog onvoldoende impuls gewekt. Als het gezamenlijke

drie achtereenvolgens in hardheid afnemende voorstellen worden geteld. Omdat als laatste het minst verstrekkende voorstel uiteraard ook veel voorstanders van verdergaande voorstellen meekrijgt, zijn hier de meeste stemmen op uitgebracht. De bezetting blijft 'open'. Na deze meeting vertrekken de medicijnen-activisten.

***

Donderdagmiddag; de laatste meeting. Groepjes brengen verslag uit van hun tocht naar de fakulteiten. De sociologen -de vorige avond nog zo enthousiast over het informeren van studenten- hebben maar weinig achterban kunnen ontdekken. Tentamentijd, schijnt het. Psychologen konstateren een informatiegebrek op hun instituut. De historici zien weinig meer in discussierondes in de fakulteit -het is nu tijd voor actie op universitair en landelijk nivo. Theologen hebben een twee-fasen geroezemoes in hun kantine op gang gebracht. De sfeer op de meeting is ongemeen mat. Iemand zegt: 'Deze actie gaat onder in een zee van vermoedheid.' Harm Brouwer, specialist buitenland en Volkskongres van de GSB: 'We hebben niet bereikt wat we ons gisteren hadden voorgesteld, namelijk het erbij betrekken van meer mensen. In die

punt wegvalt en we naar huis gaan, dreigt het verder in te zakken.' Bert van de PSF: 'We moeten doorgaan door op te houden. Als we doorbezetten zakt de actiebereidheid helemaal in.' De PSF zegt te kappen als de actie verlengd wordt. Er zitten trouwens nog maar twee PSF'ers in de zaal. De bezetting wordt opgeheven. Ik drink voor de zoveelste keer een borrel met een groepje gefrustreerde strijders en oud-strijders. Daarna is er in de Akademie nog soep. Geske Dijkstra -PSF en met Peer mede-hoofd van de actie: 'De bodes vonden het wel minder gezellig dan de vorige keer, hoorde ik.'

***

Hoe is het nu zo gekomen? In het na-jaar was een Breed Komitee opgericht tegen de WWO'81 -het wetsontwerp voor een nieuwe en nu helemaal ondemokratische bestuursstructuur. Het komitee organiseerde een democratiseringsdag -matig suksesje- en zakte in elkaar. Toen kwam Wageningen. Studenten van de Landbouwhogeschool hielden een maand lang hun hoofdbouwwerk bezet, in eerste instantie tegen plannen de tweefasenstructuur aldaar vervroegd in te voeren. Ze eisten ook aan hun College van Bestuur dat dit zou toezeggen de tweefasenstructuur nooit in

te voeren, ook al werd het wettelijk verplicht.

Door 'Wageningen' verschoof de aandacht van de studentenorganisaties ook *landelijk* naar het tweefasenplan; de WWO '81 verdween uit beeld. In diverse steden werd geprobeerd 'Wageningen' te imiteren. De beide Amsterdamse bonden hielden goeddeels mislukte bezettingkjes. In Utrecht werd een geslaagde bezetting georganiseerd. Groningen diskussieerde in maart over de wenselijkheid om te gaan bezetten en besloot uiteindelijk van niet. Er kwam op 1 april -precies de dag dat de Mobiele Eenheid de Landbouwhogeschool ontruimde- een heel aardige meeting.

Maar op die meeting -en in de voorberediging daarvan- was al een kiem zichtbaar van de problemen op de bezetting. Omdat in Wageningen was ontstaan vanuit konflikten op de fakulteiten (daar 'richtingen' geheten) over vervroegde invulling van de tweefasenstructuur, werd ook in Groningen besloten tot een wekenlange opbouw vanuit de fakulteiten. Wat in Wageningen logischerwijze uit de aard van het konflikt voortvloeiden, was in Groningen echter een onterechte kopie. Op 1 april was Frans Geraedts een van de weinigen die dat zag: 'We hoeven de studenten niet vanuit de fakulteiten naar het centrale nivo te trekken. Op het centrale nivo ligt al iets: namelijk de tweefasenwet.' De akties tegen deze wet kunnen alleen op centraal universitair en landelijk nivo worden gestreden. Dat wil niet zeggen dat niet in fakultaire gebouwen studenten moeten worden bereikt -wel dat niet geforceerd naar fakultaire tweefasenplannen (die er in Groningen nauwelijks zijn) of

slechte onderwijssituaties moet worden gezocht om daar de anti-Pais campagnes op te baseren. Door het voortdurend 'terug naar de fakulteiten' wordt de aktie in feite versplinterd. Naast de neiging het dwaallicht te volgen dat ons het fakultaire moeras in lokt, speelde een tweede fixatie een rol, die de eerste nog versterkte. Dat was de nadruk die voortdurend op informatieverstrekking viel. De aktivisten trokken er met hun boodschap op uit en konstateerden: 'Er is nog veel diskussie met de studenten nodig'. Het idee is blijkbaar dat je pas echt aktie kan voeren nadat de studenten door onze ideeën en informatie overtuigd zijn. Als we dus vrij apathische studenten aantreffen gaan we nog harder met ze diskussiëren over de tweefasenstructuur. Apathie wordt aanzien voor een informatiekort. Ik denk dat dit één van de effecten was die optrad bij de bezetting. Maar een beetje *goog* kan je vertellen dat mensen pas echt gaan nadenken en iets gaan doen bij het hebben van een 'handelingsperspektief'; bijvoorbeeld als je een aktie organiseert tegen Pais die echt hout snijdt, niet een aktie die -zoals bij deze bezetting het geval was- eigenlijk alleen op het bereiken van studenten is gericht. Daar komt bij dat informatie veel minder een rol speelt in een mobilisatieproces dan we op rationele gronden geneigd zijn te denken. Als jongerejaars verging het mij in elk geval zo: van de eerste bezetting waar ik kwam begreep ik eigenlijk helemaal niet waar het om ging, maar het was veel motiverender dan de meeste akties waar ik daarna aan meedeed. Het spannende van zoiets, het gevoel dat je iets doet wat niet mag, kwaadheid,

het saamhorigheidsgevoel in een bezetting -dat brengt mensen meer in beweging dan brochures en zwartboeken. Politisering komt 'vanzelf' als zo'n aktie een tijdje aan de gang is. Want juist als mensen *uit* hun gewone doen zijn, gaan ze praten en nadenken. Bovendien, over informatie en verbreding van de diskussie gesproken, wees nou eerlijk: wat weet de gemiddelde aktivist van de tweefasenstructuur dan -precies wat het woord al zegt- dat het een structuur is die uit twee fasen bestaat? *Mijn* kennis reikt in elk geval niet verder dan dat. Nog enkele opmerkingen tot slot. Wat hadden we wel moeten doen? Eigenlijk al in april -direkt na Wageningen, toen het ijs er leet was- een harde bezetting houden, als dat mogelijk was gebleken. En anders in plaats van de open bezetting een dergelijke aktie; een aantal essentiële bestuursgebouwen, gedurende voldoende dagen om studenten aan te kunnen trekken en te kijken hoeveel beweging er los komt. Eisen stellen waarover onderhandeld zou moeten worden kunnen we nalaten -het College van Bestuur is in feite de zetbaas van Pais op de universiteit, en bezit niet de autonomie om bijvoorbeeld uit te kunnen spreken de tweefasenstructuur nimmer in te voeren. Beter zouden we zelf duidelijk hebben kunnen formuleren dat ons voor ogen staat dat we *zelf* de invoering van die wet gaan blokkeren. Ook heeft deze bezetting weer eens aangetoond dat we nog aan het begin staan van het ontwikkelen van democratische procedures in onze akties die ruimte laten voor spontaniteit. Dit najaar, misschien?

sjerp zeldenrust

Godverdegodver

Op de AA vergadering van donderdag 29 mei j.l. was een van de agendapunten: de GSB. Aanleiding was de bezetting van het Akademiagebouw een paar weken geleden en de A.L.V. van de GSB van 28 mei. Veel AA'ers waren niet tevreden over het verloop van de bezetting, de samenwerking met de P.S.F. en de besluiten van de A.L.V. van 28 mei. Op de AA vergadering werd daarom besloten het AA-standpunt in Nait Soez'n uit te zetten.

De samenwerking met de PSF kunnen we nauwelijks als erg succesvol bestempelen. De oorzaken:

a) de politiek van het PSF is gericht op een anticiperen op de tweefasenstructuur. Hoe moet een aktie tegen de tweefasenstructuur dan nog geloofwaardig overkomen?

b) het feit dat de PSF al bij voorbaat besloten had dat de afgelopen bezetting niet meer dan een 24-uurs open bezetting mocht zijn, wekt bij ons de indruk dat men zichzelf als PSF belangrijker vindt dan de aktievergadering.

Samenwerken is een goede zaak. Maar wanneer de 'breedheid van een aktie' ten koste gaat van de kwaliteit van een aktie menen wij onze vraagtekens te moeten zetten. Misschien wordt het weer tijd dat we beseffen dat de PSF

een kiesvereniging is waarmee eventueel in raden valt samen te werken, maar die geen benul heeft over wat aktie aan de basis betekent.

Het tweede punt waar de AA kritiek op heeft is de stemming die op de ALV van 28 mei t.a.v. de tweefasenstructuur en WNO '81 overheerste, nl. 'terug naar de fakulteiten'. De AA zal de laatste zijn, die zal ontkennen dat de GSB moet werken vanuit de fakulteiten, dat standpunt hebben wij altijd gehuldigd en zullen wij in de toekomst (hopelijk) blijven onderschrijven.

Vanuit de fakulteiten werken betekent o.i. echter fundamenteel iets anders als nu nog een keer terug te worden gestuurd naar de fakulteiten. In deze fase lijkt ons dat een misplaatst standpunt. De behandeling van de wets-

theo dohle & erwin kareel

ontwerpen is op korte termijn te verwachten. Dat betekent dat we op universitair nivo en op landelijk nivo onze onvrede moeten laten blijken, akties moeten voeren die de aandacht trekken. Studierichtingen die weinig interesse hebben getoond voor akties tegen de plannen van Pais, vaak door gebrek aan (nog) aktieve aktiegroepen, zullen eerder door 'centrale' akties erbij betrokken worden.

Wat dat betreft is Wageningen een goed voorbeeld.

Als AA zien we er in elk geval niets in om alweer alle kolleges af te lopen met hetzelfde verhaal als een maand geleden tijdens de bezetting. Een hardere aktie is wel op zijn plaats.

Namens de Aktiegroep Aktivering
Theo Dohle en Erwin Kareel

De laatste Nait Soez'n voor de zomer. Dus ook de laatste mogelijkheid om een rits mededelingen te doen die voor alle leden van belang zijn.

beleidsraad

Op 10 juni vindt de laatste BR (waarschijnlijk) plaats. Filosofisch Instituut, Kraneweg 74. Op de agenda staan o.a. het KEI-programma, de contributies voor het komende jaar, reductieburo.

reduktieburo

Het reductieburo sluit op vrijdag 13 juni en gaat weer open op maandag 4 augustus.

kantoor

Het bestuur gooit de zaak op vrijdag 27 juni dicht. We gaan weer open op maandag 4 augustus.

kei

De KEI start op donderdag 14 augustus en eindigt op 22 augustus (vrijdag). Mensen die zin hebben om GSB-doe-groepen te leiden of anderszins het bestuur behulpzaam te zijn in de KEI, moeten met Chris Rümke contact opnemen. KEI-leiders zijn nog steeds nodig. Het is ook van belang dat veel GSB-ers KEI-leiders zijn. Helaas komt het nogal te vaak voor dat eerstejaars door KEI-leiders worden voorzien van een aantal vooroordelen t.a.v. de GSB. Zo ontstaat er een eerste indruk van de GSB en andere linkse groeperingen in de stad, waar je later weer tegen op moet boksen. Dus wordt KEI-leider als je tijd hebt. Je kunt je opgeven bij het KEI-pand, Oude Boteringestraat 47.

seminars, lks

Op dinsdag 26 en woensdag 27 augustus vindt het traditionele zomerseminar plaats van de GSB. Plaats (voorlopig) Filosofisch Instituut, Kraneweg 74. De seminarmap is vanaf maandag 25 augustus op te halen op het GSB-kantoor en reductie-buro. Dit seminar zal enerzijds als springplank functioneren voor het komende najaar (tot Kerst) en anderzijds als voorbereiding op het Landelijk Kader Seminar (LKS). Dit LKS vindt in het weekend van 28, 29 en 30 augustus plaats. Hier komen de studenten(es) van de verschillende bonden bij elkaar om de strategie en het beleid voor het komende half jaar door te spreken. Iedere GSB-er is welkom op dit seminar. De mensen die mee willen moeten zich tijdens het GSB-seminar (uiterlijk woensdag 27 augustus) opgeven bij het bestuur. Zodat we slaapplaatsen en vervoer kunnen regelen. (Het LKS vindt of in Twente of in Zeist plaats).

br, alv

De eerste BR zal op dinsdag 2 september plaatsvinden (Filosofisch Instituut, 20.00 uur).
Op woensdag 24 september, 20.00 uur 's avonds zal een ALV plaatsvinden, alwaar het nieuwe bestuur op basis van haar beleidsplan zal worden verkozen.

Einde van dit bestuursjaar nadert. De wisseling van de wacht zal in september plaatsvinden. Voorwaarde is dan wel dat een aantal vacatures wor-

den opgevuld. Laat ik ze even noemen. Nait Soez'n: 5 à 6 mensen voor de redactie. Tijdsinvestering gemiddeld 1 dag per week. Als je het leuk vindt om te schrijven en een krant te maken ben je welkom.

Werkgroep Sociaal: 1 jongerenhuisvesting, studie-financiering, SSH-CBO-studentenvoorzieningen. Kortom de sociaal-ekonomische kant van het studentenbestaan. 1 x per 2 weken vergadering. Functie: beleid maken op een aantal terreinen.

Werkgroep Buitenland:
Bahro: voorbereiding van een congres (sept-okt '80) waar Bahro zelf zal komen.

Samenwerking met werkgroep Zuidelijk Afrika. Realiseren van initiatieven en mogelijkheden om onderzoek en onderwijs te plegen t.b.v. het ANC. Derde-wereld onderzoek:

Er is een brochure in de maak over het beleid wat de RUG voert t.a.v. onderwijs en onderzoek t.b.v. de Derde Wereld.

Mogelijkheden bekijken om inhoudelijk invloed uit te oefenen op het onderwijs en onderzoek. 1 x per week vergadering.

Feestcommissie: een groepje die de gezelligheid binnen de GSB bevordert door het organiseren van feesten dan wel avonden vol met politieke cultuur. Voor alle bovenstaande activiteiten geldt dat ervaring binnen de GSB meegenomen is, maar beslist niet noodzakelijk is. Als je het leuk vindt, ben je welkom. Je kunt je aanmelden bij het GSB-bestuur, Visserstraat 56, tel. 114598. En voor de Nait Soez'n ook bij Sjerp Zeldenrust, tel. 712533.

6 LAST BUT NOT LEAST. We zoeken nog kandidaten/es voor het hieuwe GSB-bestuur. Full- of part-time (m.n. voor de posten onderwijs, buitenland, vrouwen en sociaal). Opstellen in rijen van 4 voor Visserstr. 46. Dit was het dan. Wij wensen ieder een een prettige vakantie toe. Lieve GSB-jongens en meisjes, de groetjes en tot ziens. Uw aller GSB-bestuur.

Gezellig beuken

chris rümke

Even een zijspoor dat straks hoofdspoor blijkt te worden. Een studentenvereniging is toch vreselijk elitair, daar zijn we toch tegen. (Ons Motto: tegen!) Tuurlijk is iedere student elitair en dus ook een studentenvereniging. Zelfs de GSB. Tenzij wij intellectuelen in verenigingsverband iets gaan doen met onze kennis t.b.v. groepen die onze mogelijkheden en capaciteiten niet hebben. Kritiek die we hebben zal dan ook moeten gelden voor de maatschappelijke luiheid van VAP en AM, of delen, grote delen ervan. Niet tegen de gezelligheid of het samen studeren waar ze al verder in zijn dan wij. Niet tegen het vele drinken, want ik maak me sterk dat GSB-bestuur + fractie een bierestafette tegen de senaat van VAP dik zouden winnen. Wij drinken dik meer per persoon, maar gooien niet met glazen. Niets lijkt me dan ook tegen een echte linkse studentenvereniging pleiten. 't Is het gat in de markt. En in onze organisatie.

slinks

Ik denk dat zo'n klub, ik noem haar even "Slinks", een wekelijkse kroegavond kan organiseren. Gekoppeld aan een goede film, een thema-avond, of een praatavond. Linkse kultuur. Ik denk dat je in 't kader van Slinks

ook werkgroepen kunt starten. Maaltijden organiseren. En weekends. Aktie en bezinning in een klub dus. Met de broodnodige, te vaak verketterde, gezelligheid erin. Lekker links kneuteren. Misschien valt een koppeling tot stand te brengen met Agiana en de NCSV (links, met scholingsgroepen over bv. anarchisme, marxisme en Oost-Europa).

elitair

We hebben het wel eens over sociale circuits enzo. Over de Wolthoorn of Havenzicht. Over de zin en de onzin ervan. Over de kroeg waar de zaken worden gedaan. Daar wil ik het niet over hebben. Waar ik wel over schrijf is over onze eigen privé-sfeer, over onze motivatie om actief te zijn, over onze eigen omgangsvormen. Ik erger me al geruime tijd aan de oppervlakkige kontakten binnen de GSB. Ons bestuur geldt als het gezelligste sinds jaren. We zijn inderdaad vrij relaxt bezig, maar we kennen elkaar ook niet. Evenmin kennen we mensen in de beleidsraad, behalve hun standpunten. We zijn echt alleen maar zaken aan het doen. Ik ben niet iemand die voortdurend aktie voert. Voortdurend hard werkt. Ik zoek ook ontspanning na de spanning van vergaderen, ik zoek ook vriend (inn)en na vergaderingen op afstand, ik wil me ook wel eens bezinnen op m'n eigen gedrag. Dingen waar binnen de GSB nauwelijks ruimte voor is. Na-

tuurlijk kan alles, maar je zult het zelf moeten organiseren. Je zult altijd zelf het initiatief moeten nemen en met scheve ogen aangekeken worden. Ik denk dat het hard nodig is dat er in de GSB meer aandacht wordt besteed aan omgangsvormen en bezinning. Om een paar redenen. Ten eerste weet ik van een hoop mensen dat ze niet actief worden in de GSB vanwege ons mannen-sfeertje en het oude-jongens-krentebrood. Ten tweede weet ik dat als ik zelf ergens mee zit, dat absoluut niet in de GSB kwijt kan. De sfeer is daar te hard, te zakelijk, te onpersoonlijk of te afstandelijk voor. Een goede buur was geloof ik beter dan die verre bons. Ten derde weten we dat door de sluipende herstructurering iedereen veel minder tijd heeft. Harder moet studeren. Een hoop mensen kunnen dan niet én in de GSB actief zijn én een aparte vriendenkring onderhouden. Voel u 'm? Ten vierde denk ik dat enige bezinning op een wat persoonlijker manier -hoezo praatgroep?- geen kwaad kan. Over wat we willen met de GSB en de studentenbeweging of -stops. Over studie-inhoud: wat we zelf willen. Daar is nu geen ruimte voor. Want discussie frustreert de aktie. Het uitwisselen van ervaringen en meningen en hierover discussiëren stimuleert een betere aktie. Beter eerst goed nagedacht en daarna het Academiegebouw dicht dan aktievoeren op een halfslachtige, ik zou bijna zeggen PSF-manier. Beuk mee met de GSB i.p.v. baal mee tegen fase twee.

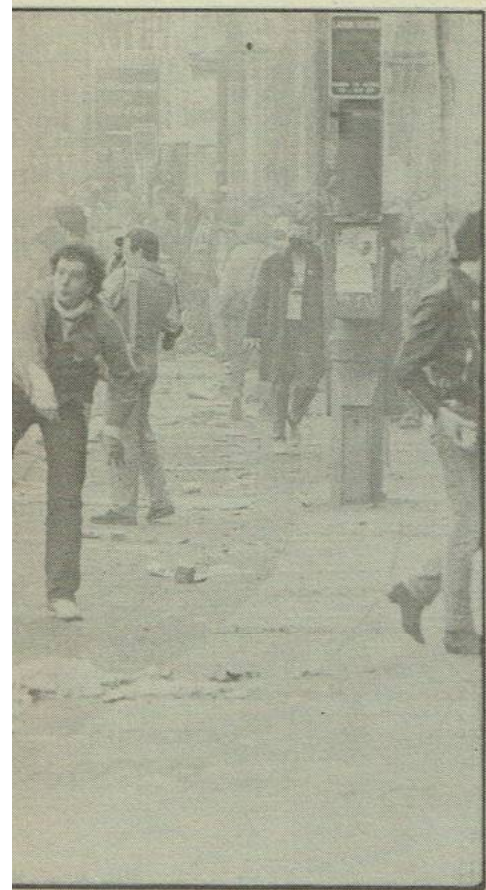

foto: Ton Broekhuis

VOLCKS - VERMAEK

foto: Elmer Spaargaren

foto: Elmer Spaargaren

Alles wordt nieuw

Zaterdag 31 mei vond de evaluatie plaats van het Volkskongres. Hiertoe was op het Volkskongres zelf besloten naar aanleiding van een initiatief van een aantal jongerenorganisaties en de Wereldwinkels. Na al dat gekat en geouwehoer heen en weer en langs elkaar heenwel een fijn plan, zo'n evaluatie. Een mogelijkheid om meer duidelijkheid in de discussie te krijgen en zo een volgend Volkskongres te verbreden en te versterken. Want dat willen we toch.

Alle aan het Volkskongres deelnemende organisaties waren uitgenodigd voor deze evaluatie die begon met een financieel verslag en een inleiding van Fré Meis, als voorzitter van het Vkkommittee. Hij vertelde over het ontstaan van de aktiekommissies in onze provincie en van de vier Volkskongressen, waarbij hij aangaf dat hierin mensen actief waren die uit verschillende organisaties en partijen afkomstig waren/zijn. Vanaf het allereerste begin zijn politieke partijen benaderd om mee te doen. Over de evaluatie zelf zei Meis dat zeer veel organisaties brieven met kritiek en verschillende voorstellen hadden gestuurd, maar dat men het over een ding eens was: doorgaan maar verbreden. Uit al deze voorstellen was er één die Fré het meest aansprak, nl dat van de Raad van Kerken, dat vervolgens aan de vergadering ter beoordeling werd voorgelegd. Het besluit omtrent de organisatievorm zou genomen worden op een vergadering waarop de ondertekenaars van het afgelopen Volkskongres komen, medio juni, aldus Fré Meis.

Het voorstel van de Raad van Kerken kwam ongeveer hierop neer: Er zal een raad o.i.d. komen waarin personen zitten vanuit verschillende aktiekommissies, politieke partijen en standsorganisaties. Deze personen kunnen ideeën vanuit hun achterban inbrengen om zo tot een verbreding te komen. Een soort platform met een open karakter, waarbij de "raadsleden" op eigen verantwoordelijkheid aanwezig zijn. Daarnaast zou er een groep mensen naar de politieke partijen moeten gaan om te vragen of ze mee willen werken op basis van de problematiek van de bevolking van Groningen, zoals werkloosheid, militarisering, milieu, aardgasopbrengsten etc. Over een idee van 'eenheid' bleek verschil van mening te bestaan. De GSB e.a. hebben altijd uitdrukkelijk over linkse eenheid gesproken, Fré gaf te kennen liever te spreken over een "eenheid op basis van de problemen van de provincie; als VVDers zich hier voor willen inzetten, is dat ook best!" Een eventueel te vormen raad zou zich volgens Fré dan ook moeten richten op deze problemen en de akties van de bevolking ondersteunen en niet verworden tot een soort praatklup. Aktiekommissies ed. blijven dan ook zelfstandig aktie voeren. Tijdens de "diskussie" lieten zo'n 25 mensen hun visie op deze punten horen. De meeste vonden het voorstel van de RvK akseptabel. Door de GSB werden tijdens de vergadering twee manifesten uitgedeeld: het inmiddels beruchte "Een volgend Vkk kan beter" en nr.2 "Volkskongres

in de jaren '80", waarin de standpunten van de GSB m.b.t. opzet en funktieren van het VK nogmaals uiteengezet worden. Er wordt een verschil gekonstateerd tussen de algemene politieke situatie ten tijde van het eerste Vkk in 1972 en de APS nu, een verschil dat ook in de organisatievorm tot uitdrukking had moeten komen, vinden de opstellers. Zo stelt men dat de landelijke linkse politieke partijen meer naar elkaar zijn toegesproeid en de vakbeweging geradikaliseerd is. Deze visie is o.i. onjuist. Wij zien, behalve misschien op het gebied van de gemeentepolitiek middels linkse programkolleges, geen verschil tussen '72 en '80. In tegendeel, juist op een zeer belangrijk onderdeel: de sociaal economische situatie, bestaan grote meningsverschillen. Om enkele voorbeelden te noemen: het waren het kabinet Den Uyl en de Industriebond NVV die die een saneringskommissie van de kartonindustrie instelden resp. eraan mee werkten. Een saneringskommissie die tot de slotsom kwam dat alle kleine bedrijven ondergebracht moesten worden bij één van beide multinationals: verlies aan arbeidsplaatsen: 800. De PSP, om nog maar eens een linkse dwarsstraat te noemen, verkondigde kortgeleden nog dat de groningse arbeiders de bedrijven in eigen beheer moeten nemen. Een kind kan aanvoelen dat gevoelige, op de eksport gerichte bedrijven in de provincie internationaal genegeerd en kapotgemaakt zouden worden. Over de enorme meningsverschillen bij b.v. de havenstaking van '79 hebben we het dan nog niet gehad. Nee, toonadering op dit punt bestaat er volgens ons niet. En laten we eerlijkwezen, de OKTO was zonder Fré al lang dicht geweest. Neeent niet weg dat over de GSB-ideeën op z'n minst gesproken had moeten worden. Dit is niet gebeurd. Manifesten en uitspraken die kritiek op het VK hebben geleverd, zijn te gauw af gedaan als tegen het VK en anti-kommunisties(!). Ook de manier

lolke v.d. heide
& paula koedijk

van diskussiëren draagt daartoe bij. Het is hardstikke frustrerend als je met een (kritiese) bijdrage komt, en de mensen na je hierop in gaan, je aan vallen en je niets meer terug kunt zeggen. Dit is geen open diskussie meer, en ook niet democraties. We zouden ons daarom eens moeten bezinnen op een andere manier van diskussiëren. Een manier van diskussie, waarbij het bv. niet meer kan voorkomen dat iemand die zich altijd zeer aktief heeft ingezet om vanuit zijn organisatie het VK te ondersteunen, platgewalst wordt en uitgemaakt wordt voor alles wat lelijk is door degene die de diskussie afsluit en beantwoordt (Fré Meis in dit geval).

Op 13 juni vindt een volgende evaluatiebijeenkomst plaats waar gepraat zal worden over de verdere organisatievorm. Hier worden ook organisaties, die kritiek hadden op het VK (ondertekenaars van het manifest) voor uitgenodigd. Wij zijn van mening dat er een tussenweg bewandeld zal moeten worden. De kritiek van GSB-zijde is voor een deel gerechtvaardigd, maar de verdediging van VK-zijde eveneens, zoals bv. over de vermeende CPN-dominantie is het juist dat alles m.b.t. het VK in de CPN uitgebreid doorgesproken is en het partijapparaat erop ingeschakeld, anderzijds is het een simpele konstatering dat kommunisten het werk altijd opknappen en daardoor automatisch oververtegenwoordigd zijn. In vakbonden zie je dat ook steeds meer en ook daar roept het verzet op: de kommunisten nemen de bond over; welnee, ze lopen gewoon wat harder. Een tussenvorm dus, waarbij "de raad" een zekere beslissingsbevoegdheid niet ontzegt mag worden, maar de uiteindelijke besluitvorming plaats vindt op vergaderingen van de ondertekenaars van het Volkskongres, waar kommunisten en niet-partijgebonden mensen, zich kunnen inzetten in een zelf gewenste mate. Op naar een nieuw Volkskongres dus, anders, maar met mate.

Afblijven

Woensdag 21 mei organiseerden de sociologen een projektendag waar vroegere, huidige en toekomstige projektleden met elkaar van gedachten wisselden over de geschiedenis van het projektonderwijs, de functie en het functioneren op het moment en over de toekomst van de projecten. Achtergronden en impressies.

In de hausse van de studentenbeweging ontstonden begin jaren zeventig bij sociologie vier projecten: onderwijs en arbeidsmarkt, vakbeweging, regionale onderontwikkeling en vrouwenarbeid. Bedoeling was om zowel de tot dan toe gangbare wetenschapsopvattingen te bekritisieren en andere ervoor in de plaats te stellen als bestaande onderwijsvormen te veranderen. In de stellingen ten behoeve van de projektendag worden de basiskennmerken van projektonderwijs, als volgt gedefinieerd:

- een projektgroep is een groep van studenten en een of meer begeleiders waarin onderwijs, studie en onderzoek gericht zijn op een door de deelnemers zelf geformuleerd probleem.
- de keuze van dit projekt (probleem) en de manier waarop er gewerkt wordt berust op overwegingen van maatschappelijke relevantie. De deelnemers bepalen zelf hoe zij deze maatschappelijke relevantie erin gaan brengen.
- de deelnemers werken in koöperatief verband op basis van gelijkwaardigheid.
- de deelnemers zelf bepalen ook de doeleinden van het projekt en dragen er in eerste instantie ook zelf de verantwoording voor.

Typerend voor projektonderwijs is het gezamenlijk voorkomen en optreden van deze vier kenmerken. Wanneer zulks gegarandeerd is, dan kan het projektwerk een verwezenlijking worden van de integratie van de verschillende studieonderdelen, eenheid van onderwijs, onderzoek en beheer. De projecten werden aanvankelijk als mogelijk om het bij sociologie verplichte leeronderzoek in te vullen en werden op die manier ieder jaar op nieuw 'voorzien' van studenten. Bedoeling achter het projektonderwijs (niet alleen bij sociologie, maar in het algemeen) is ook altijd geweest om verder te gaan met verandering van de studie-inhoud en studievorm. Wat dat betreft valt er sinds een aantal jaren een stagnatie te constateren. Bij sociologie zijn er twee kampen ontstaan: het traditionele en het progressieve. Beide hebben zich op bepaalde stellingen ingegraven, zonder dat gezegd kan worden wie de sterkste is. De scheidslijn loopt in bepaalde gevallen dwars door vakgroepen heen. Hierdoor bestaat er bij sociologie momenteel een tweeslachtige situatie voor de studenten: de studie is dusdanig opgebouwd dat studenten uit het aanbod van alle vakgroepen een verplichte, beperkte keuze moeten maken, zonder dat er vaak ook maar enige samenhang tussen de verschillende studieonderdelen is. De rechtse vakgroepen hebben doorgaans ook nog de onhebbelijke gewoonte om de keuze te laten beperken tot 2 à 3 studieonderdelen.

Dat dit uitermate frustrerend is voor de studenten is eenklare. Daar sociologie vroeger geheel traditioneel was, d.w.z. uitgang van bestaande maatschappelijke struktuurtes zonder er iets kritisch over te willen zeggen of iets aan te willen doen, betekent het dat er ooit, midden jaren zeventig, concessies zijn gedaan aan de linkse invloed, waarvan het projektonderwijs een belangrijk voorbeeld is. Dit nu, zo was de bedoeling geweest, had verder moeten gaan. Methoden en Technieken onderdelen, theorieonderdelen etc. hadden stukje bij beetje geïntegreerd moeten worden in de projecten, zodanig dat er uiteindelijk een geïntegreerd studieprogramma had moeten ontstaan, zonder ouderwetse, achterhaalde, rechtse onderdelen. Ergens is deze ontwikkeling gestopt, wanneer en waarom vraag ik me af. Het wordt vaag als je wilt verklaren waarom de zaak gestagneerd is. Ik volsta ermee te constateren dat sociologie net als andere studierichtingen, de Gsb. net als ASVA, USF etc. crises doormaken, die niet één twee drie te verklaren zijn en misschien wel buiten het kader van dit onderwerp vallen.

Terug naar sociologie valt niet te ontkennen dat de maatregelenmitrailleur uit Den Haag grote invloed heeft gehad. In '76 werd een zogenaamde Conceptioncommissie in het leven geroepen die het studieprogramma van sociologie moest herprogrammeren op basis van vijf jaar. In '78 kwam het plan uit: een kompromis tussen diverse vakgroepen; ook de projecten waren -uiteraard- ook in het programma opgenomen. Toen Pais vervolgens zijn plannen van de tweefasenstruktuur ontvouwde en daar vervolgens nog eens met een onderzoeksnota (BUOZ) overheen kwam, doorkruiste dit alle gemaakte plannen.

De brij van papieren die de afgelopen jaren over de sociologiestudenten is heengestort, hetzij nota's van het instituut, hetzij Gsb-pamfletten over hoe erg Pais wel niet is, hebben de studenten murw gemaakt. Murw voor studieveranderingen, murw voor het invullen van betere studieprogramma's. De nog wel gemotiveerde studenten zagen de verloederding met lede ogen aan en ondernamen herhaalde pogingen 'de beweging' weer aan te zwengelen. Met name studenten uit de afgelopen nieuwe lichten hebben, hetzij met moeite, weer wat leven in de brouwerij gebracht. De aktiegroep de voorheen iedere week vergaderde, is een zeer langzame, vrijwel onopgemerkte dood gestorven. Er voor in de plaats is de onregelmatig bijeenkomende Algemene Studenten Vergadering (ASV) gekomen. Zodoende steunde 'de beweging' bij sociologie op een mengsel van fraktieleiden, DB-ers, ASV-voorberei-

lolke v.d. heide

ders en loslopende sociologen. Daarnaast is, op initiatief van voornamelijk jongerejaars een alternatief M&T klupje in het leven geroepen, dat in het najaar wil beginnen alternatieve kolleges te beginnen.

Een overleg tussen de projecten onderling, het Inter Projecten Overleg (IPO), was een volgende stap naar een nieuwe oriëntatie op de sociologiestudie. Dit IPO organiseerde de projektendag.

Alles kwam er aan de orde: de geschiedenis van de projecten, de tweefasenstruktuur en BUOZ-nota, maar ook de interne democratie van de projektgroepen. De over de hele dag verdeelde aanwezige 80 sociologen, waaronder veel eerste en tweede jaars, diskussieerden in groepen over deze punten. Bijkomend probleem is de plaats van het genoemde leeronderzoek in de projecten.

Ten gevolge van de terugloop door de bezuinigingen van het aantal student-assistenteenheden voor de projecten en ten gevolge van de gesignaleerde stagnatie in de onderwijsvernieuwing is men zich in de projecten gaan bezinnen op de functie van de projecten en het leeronderzoek daarin.

Gebleken is dat de afgelopen jaren enorm veel empiries materiaal verzameld is zonder dat er wat mee gedaan is. Verder is nauwelijks aan theorievorming gewerkt, wat de vakgroep Filosofie en Maatschappijwetenschappen heeft doen besluiten voor het komend jaat geen leeronderzoek voor haar Projektgroep Vrouwenarbeid aan te bieden. Dit is zowel de projektgroep als een aantal studenten/es die dit leeronderzoek het komend jaar wilden gaan volgen uiteraard in het verkeerde keelgat geschoten. Hier wreekt zich de besluitvormingsstruktuur: projecten vallen onder vakgroepen en bezitten geen eigen besluitvormingsbevoegdheid.

Voor de projektendag was een brochure gemaakt, waarin het probleem als volgt omschreven wordt: "Als studenten zien we het belang van (kritiese) theorievorming in de projecten, ook zien we dat er te weinig begeleiding is, maar willen daarnaast dat studenten de mogelijkheid hebben om hun leeronderzoek in een projekt te doen. (...) Voor alle duidelijkheid willen wij er wel op wijzen, dat de hele discussie rond het al dan niet aanbieden van een leeronderzoek door een projekt in feite een oneigenlijke discussie is, ons opgedrongen door een jarenlang tekort aan begeleiding. Momenteel worden twee zaken tegenover gesteld die juist in elkaars verlengde liggen en beide in een projekt thuishoren, namelijk het aanbieden van een leeronderzoek én theorieontwikkeling. Toch moeten we op

vervolg op p.13

Lange nachten

Korte inhoud van het voorafgaande, ten behoeve van nieuwe lezers. We ontmoeten Hans en Simon, zondagmorgen op een terras ontbijtend na een avond samen stappen, terwijl ze de drie problemen des levens bespreken. Drank, roken, relaties. De eerste twee doen ze te veel, wat het laatste betreft: Simon heeft sinds kort een vriendin, Marja. Hans is druk doende met pogingen een relatie aan te knopen met Annet, die echter een vriend in Utrecht heeft. Die relatie is niet geweldig, maar nog lang niet zo slecht dat Annet het uit wil maken. Op het moment dat Hans en Simon op het terras zitten, ligt Annet bij Piet in bed na achter-eenvolgens: een poging de zaak te bespreken, de ruzie en het goed maken.

hilbert koops

Het is elf uur, de avond van dezelfde zondag. Hans zit in zijn luie stoel, met een pilsje onder handbereik, een plaatje op een boek te lezen. Hij is net bij Annet langs geweest, maar hoorde van een huisgenootje dat Annet bij haar ouders was. Terecht heeft hij dat geïnterpreteerd als naar haar vriend. Daar is hij niet enthousiast over. Hij is bang dat als ze die vriend te veel ziet, ze daar mee verder gaat.

De bel gaat. Hans staat op, wil naar de voordeur lopen, maar bedenkt zich. Hij heeft niet zo'n zin in bezoek. Maar als het Annet nou is? Hij gaat open doen.

Het is Annet. "Dag schat", zegt ze, geeft hem een zoen en loopt door. "Kom binnen" zegt Hans "en ga zitten. Iets te drinken?" "Ja graag, bekende recept", antwoordt Annet en laat zich zuchtend op het bed vallen. Hans loopt naar de keuken, denkend: "Wat wil ze g.v.d. eigenlijk. Afgelopen nacht in Utrecht, vannacht bij mij. Ik wou dat ze es besliste". Hij pakt de jus uit de koelkast, loopt terug, schenkt een BB met jus in en geeft die aan Annet. Vervolgens zakt ie in zijn stoel neer en vraagt hoe het met haar is.

"Met mij is het goed", luidt het antwoord, "maar met jou niet zo, heb ik de indruk". "Ja", zegt Hans, "ik ben in een niet zo beste conditie, na gisteravond. Vannacht te kort geslapen en vandaag te vroeg aan de drank. Zodoende. En jij, heb jij je geamuseerd 't weekend."

"Ach, geamuseerd. Ik ben dit weekend toch maar naar Utrecht geweest. Ik liep donderdag en vrijdag steeds maar te denken over jou en Piet en mij. En ik kwam er niet uit. Maar van één ding ben ik overtuigd. Ik moet eerst die moeilijkheden met Piet uitgepraat hebben, voor die tijd kan ik niets serieus met jou beginnen.

Dus ik zaterdag op de trein, naar mijn ouders en vandaar Piet opgebeld en af-

gesproken. Niet bij hem maar in een kroeg. Expres niet bij hem. Het eerste wat we samen daar deden was afgesproken de zaak als volwassen mensen uit te praten."

"En, lukte dat?" vraagt Hans, lichtelijk cynisch. "Laat me verder praten. Wij in die kroeg, ik wist goed over jou te beginnen. Ik begin zo es van dat het de laatste tijd net zo best ging tussen ons. En toen kwamen allerlei herinneringen boven. Schooltijd, de eerste vakantie samen. Na een tijd moest de kroeg dicht en had ik mijn laatste trein terug gemist. Maar dat was op dat moment helemaal niet erg. We waren weer heel gelukkig samen. Onderweg ben ik weer begonnen over onze verhouding, maar dat liep uit op een grandioze ruzie, eerst op straat toen op zijn kamer. Leuk voor de bureu. Op een gegeven moment kon ik er niet meer tegen en begon ik te huilen. Hij me troosten en toen voelde ik me weer goed. Toen zijn we naar bed geweest. Maar de volgende ochtend ben ik weer begonnen over ons", voegt ze er snel aan toe, als ze ziet dat Hans' gezicht betreft. "Echt ik wou het uitpraten, ik heb ook geprobeerd het uit te praten. Ik heb hem proberen uit te leggen dat ik niets tegen hem heb, dat ik zelfs nog wel van hem houd." (Hierbij versombert Hans' gezicht nog ver-

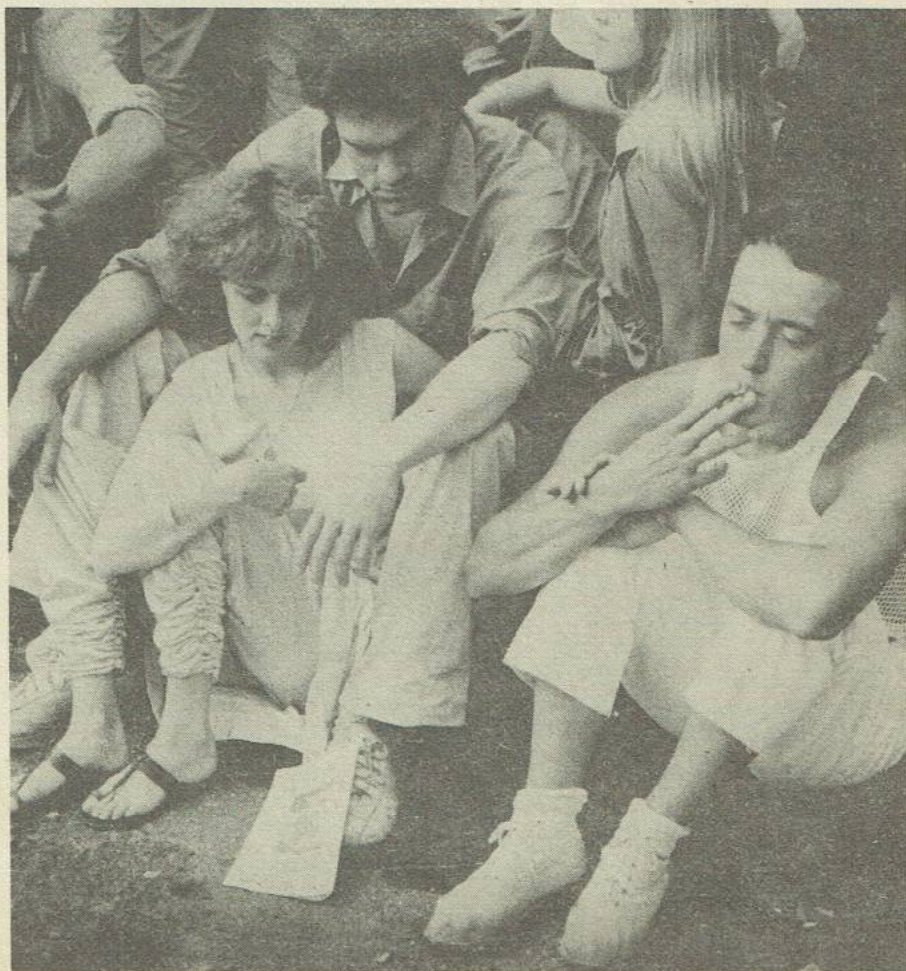
der) "Hé, ik vind jou ook best lief, maar ik kan Piet niet gewoonweg vergeeten. Eerlijk gezegd vind ik het leuker vannacht hier bij jou te slapen dan afgelopen nacht bij Piet. Zit niet zo te somberen."

Hans geeft geen antwoord, maar blijft voor zich uit staren, dus Annet gaat maar verder. "Ik heb hem proberen uit te leggen dat ik ervan baal als hij ontrouw is. Daar tegen bracht hij jou in, ik heb hem over jou verteld, dat werd weer ruzie. Een leuk weekend was het echt niet." Hierbij kijkt Hans wat sceptisch. "O.K. natuurlijk zijn we naar bed geweest. Wij vrijen toch ook. En ik heb echt geprobeerd te praten. Ik kan er niet tegen als hij vreemd gaat, we willen elkaar niet echt kwijt, maar hij vindt dat vreemdgaan moet kunnen, als we zo ver uit elkaar zitten. Gelul dus."

"Ja", zegt Hans peinzend, "maar om nou te zeggen dat jij dat principe overtuigend huldigt, nee..."

"Nou moet je even goed luisteren", zegt Annet, boos wordend, "jij hebt makkelijk praten, ik zit er maar mee. Hij heeft om de week een ander, ik heb alleen jou en hem, hoor je, jou en hem". "Sorry", zegt Hans, "zo bedoel ik het niet. Ik vind alleen dat je er te zwaar aan tilt."

Hij staat op, gaat naast haar zitten

en slaat een arm om haar heen. "Kom maar dicht bij me". "Ik weet gewoon niet meer wat ik moet", zegt Annet, "ik weet het niet meer". Ze begint te huilen. "Ik kom er niet uit. Jij bent een schat, van Piet hou ik ook nog steeds. Oh godverdomme..." Ze slaat haar armen om Hans heen en trekt hem dicht tegen zich aan.

Annet heeft het moeilijk met zichzelf en dat is niet zo vreemd. Het lukt haar niet volledig eerlijk te zijn tegen Hans. Eigenlijk wil ze Piet helemaal niet kwijt. Maar dat durft ze niet te zeggen. Ze is bang dat Hans dan boos wordt en haar niet meer wil zien. En erg veel vrienden heeft ze niet in Groningen. In haar eerste jaar ging ze vrijwel elk weekend naar Utrecht, vandaar.

En afgezien van die ene ruzie was het best fijn in Utrecht. Maar ze kan er niet tegen 's nachts wakker te liggen en zich af te vragen met wie Piet nu weer in bed ligt. Maar ze is als de doos Piet kwijt te raken. De verhouding met Piet is in de 4e klas begonnen. Het idee alleen te zijn schrikt haar erg af. Ze heeft Hans nu nodig om bij uit te huilen en geborgen te zijn. En mocht het uitraken met Piet, dan heeft ze Hans tenminste nog.

Het is woensdagavond. Simon sjouwt een krat Grolsch bier de trap op. Hans komt straks eten en voetbal kijken en dan dient er bier te zijn en wijn en kaas (franse) toe. Zo is de gewoonte. Ze hebben elkaar niet meer gezien sinds het ontbijt anderhalve week terug. Een tijdje later zitten ze met grote glazen bier voor zich te kletsen, over de wedstrijd van die avond, over hun relaties, over politiek.

Een tijdje ervoor had de plaatselijke studentenvakbond het Academiegebouw weer eens bezet, iets wat regelmatig gebeurt. Simon is tamelijk actief in de studentenbeweging en heeft meebezet. Hans is wat cynischer en gelooft niet zo in dergelijke acties behalve als, zoals hij het zelf formuleert, een therapie, een manier om de opgekropte woede af te reageren. Daar is Simon het niet mee eens.

Hij betoogt dat de studentenbeweging best wel resultaten heeft behaald. Hij haalt de f 1000,- acties aan, de 5-jaar ten tijde van Klein. Hans brengt daar tegenin dat slechts uitsluitend bereikt wordt en dat wat strijden voor beter onderwijs heet, zich beperkt tot tegenhouden van wat uit Den Haag komt. Dat de studentenbeweging nu feller dingen verdedigt dan dat ze ooit bestreden heeft, dat ze conservatief is geworden.

"Maar", zegt Simon, "jij voert ook actie, waarom doe je dat dan?"

"Dat, dat doe ik alleen maar om op de radioactieve puinhopen van de plutoniummaatschappij te kunnen zeggen: 'Zie je wel'".

"Ach, gelul".

Later na het voetballen gaat het gesprek verder over hun beider relaties. Hans vertelt over Annet en de problemen. Dat het nog steeds niet uit is

tussen haar en die vriend in Utrecht. En dat-ie daar zo langzaam goed de balen van heeft. "Ja", zegt Simon bedachtzaam, "Annet behoort tot het beruchte ras der niet-beslissers". Dit beaamt Hans, maar hij krijgt er wel goed de balen van. Vervolgens informeert-ie naar Marja. Een vraag die Simon niet echt leuk vindt. Simon en Marja hebben de vorige avond namelijk slaande ruzie gehad. En wel naar aanleiding van een regelmatig terugkerend conflictpunt. Simon is niet bepaald een enthousiasier en regelmatig college-loper. En Marja moet elke ochtend dat ze praktijk doet om acht uur beginnen. Twee levensstijlen, die af en toe botsen, zoals de vorige avond dus.

"Ik had gisteravond zin om te stappen, en ik zeg zo tegen Marja dat ik de stad in ga en of ze mee gaat. Nou, dat was tegen het zere been. Zij van jij wil altijd de stad in en je houdt nooit rekening ermee dat ik vroeg op moet. Daar heeft ze natuurlijk wel een beetje gelijk in, maar ik zie het niet zo zitten gelijk met haar op te staan. Verder kreeg ik, zoals bij elke ruzie, naar mijn hoofd geslingerd dat het mij allen maar om haar geld te doen is. Dat is niet zo, hoewel het wel prettig is". Hij vertelt dat ze uren hebben ge-ruzied en het vervolgens weer goedmaken. Toen ze het om vier uur hadden bijgelegd was Simon op dat als ze waren gaan stappen, zo vertelt hij, ze eerder in bed gelegen hadden. Tamelijk ontaf natuurlijk en het was uiteindelijk zes uur voor ze gingen slapen.

"Dat klinkt niet zo best, en dat al na één maand" zegt Hans spottend. "Het is al bijna twee maanden" protesteert Simon, eraan toevoegend dat twee maanden tamelijk lang is vandaag de dag. Hij weet in zijn omgeving maar weinig mensen die al zolang een verhouding hebben, hetgeen Simon beaamt. Hij vertelt dat hij laatst Monique tegen kwam en die had hem verteld dat zij nou al drie jaar samen woonde en dat ze dat zo lang vond. Allerlei stelletjes die tegelijk met haar waren gaan samenwonen waren al lang weer uit elkaar.

Later op de avond komt Marja langs. Hans informeert hoe het gaat met haar combinatie van werken en opleiding, terwijl Simon drank is gaan halen. Het praktisch gedeelte gaat wel, vertelt ze, maar met de theorie heeft ze wel moeite. Onmiddellijk biedt Hans aan haar af en toe te helpen, natuurlijk alleen als ze denkt dat dat zou helpen. Zij belooft zeker van zijn aanbod gebruik te maken, zodra het nodig lijkt. Simon komt binnen en het gesprek gaat verder over andere dingen. Maar al snel kondigt Hans aan de twee gelieven verder alleen te zullen laten, omdat ze zeker wel moe zullen zijn. Dit levert hem een vuile blik op van Simon. Maar de vermoeidheid van Marja en Simon is niet de enige reden zo vroeg weg te gaan. Hij heeft met Annet afgesproken bij haar langs te komen, als het niet te laat zou worden. Dat werd het niet en dus gaat hij op weg naar

Annet.

Een paar dagen later belt Marja Hans op om zijn hulp in te roepen met een natuurkunde proefwerk. Ze maken een afspraak voor de volgende avond. Welgemeed gaat hij die avond op weg om zijn menslievend werk te verrichten. Marja blijkt een zeer fraaie kamer een de singels te bewonen. Terwijl zij koffie zet kijkt hij het natuurkundeboek es door. Het blijkt volgens verwachting nauwelijks moeilijker dan wat hij in de vierde klas gymnasium moest doen. Nadat hij gedurende twee uren getracht heeft uit te leggen hoe electriciteit in elkaar zit, besluiten ze er mee te kappen en schenkt Marja hen beiden een borrel. Na een tijdje over koetjes en kalfjes gebabbeld te hebben, vraagt zij plotseling: "Wat denk jij, is het Simon om mij te doen, of zou hij alleen om mijn ruimere financiën te doen zijn. De vraag overvalt Simon een beetje. Hij heeft daar nooit zo echt over na gedacht. Hij is er wel redelijk van overtuigd dat die financiën een belangrijke drijfveer is. Maar om dat nou aan Marja te zeggen.....

(wordt vervolgd)

vervolg van p.11

korte termijn deze discussie wel voeren en van daaruit alternatieven voor de toekomst formuleren."

Op de projektendag is men nog niet aan een oplossing van dit punt toegekomen. Tijdens de evaluatie van de hele dag is er een groep gevormd die een voorstel zal uitwerken, dat de positie van de projecten moet verbeteren. Hierin komen onder andere aan de orde: de regeling van de formele positie van de projecten, versterking van de materiële positie en integratie van de projecten in de overige onderdelen van de studie. Het voorstel zal worden uitgewerkt om, na besproken te zijn in de projectgroepen en de eerste- en tweedejaarsfasegroepen, als grondslag te dienen voor een tweede projektendag.

En daarmee begint langzaam aan de sociologietrein toch weer op gang te komen.

(NB. de brochure is nog op het sociologisch instituut te verkrijgen).

INSCHRIJFGELD

In de UK heeft al gestaan dat Pais van plan is ouderejaars studenten (vanaf 8e jaar) nu ook kollegegeld te laten betalen en tev ens het inschrijfgeld te verhogen tot f 150,-. Het kabinet voelt er wel voor, de bonden uiteraard niet. Studeren is een vorm van maatschappelijke arbeid, waarvoor eigenlijk helemaal geen kollegegeld betaald zou moeten hoeven worden. Doorvoering van betaling ervan ongeacht inschrijvingsduur betekent een verdere negering van die frontie van studeren. DE GSB RAAKT MENSEN DAN OOK DRINGEND AAN DE PROMESSE NIET TE BETALEN EN SLECHTS f 100,- INSCHRIJFGELD TE BETALEN. AKTIE IS OP KOMST!

SAMENSCHOLING

Het nulnummer van Samenscholing verscheen onlangs -zoals men in de UK kon lezen- en kwam tot stand "mede door tegenwerking van de Studium Generale commissie", die weinig bereid bleek deze nieuwe wetenschapskritische activiteit te ondersteunen.

De onderwerpen van de artikelen in dit nummer stonden al vermeld in Nait Soez'n 5 -rest slechts de mededeling dat een interview met de projecten bij sociologie helaas moest worden uitgesteld. Daarmee valt de nadruk spijtig genoeg toch weer -net als in wijlen Ruggelinks- op de beta-wetenschappen: de Projectgroep Eemsmund bij biologie en de Vrije Studierichting Scheikunde. In een uitvoerig verantwoordend redactioneel schrijft Samenscholing onder andere over haar doelstelling: "We willen het blad laten uitgroeien tot een platform voor de kritische wetenschapsbeweging aan de RUG." Meer konkreet ziet men op vijf gebieden een taak:

1. Kritiek op de traditionele wetenschap, en van daaruit overgaan naar de vormgeving van een linkse wetenschapspraktijk.
2. Om dit zo bruikbaar mogelijk te doen wil Samenscholing onder meer uitgaan van concrete problemen van projectgroepen. Daarnaast wil men komen tot een omvattende inventarisatie van links onderzoek aan de RUG, en de links-wetenschappelijke literatuur bespreken.

3. Naast de wetenschapsinhoud wordt de manier onderscheiden waarop de aankomende wetenschapper geschoold wordt in de wetenschappelijke attitude: de zinloze opeenstapeling van tentamens, de prestatiedrang, het isolement ten opzichte van medestudenten.

4. Problemen en aspecten van een linkse beroepspraktijk, en meer in het algemeen de functie van 'intellektuelen' (daar zijn ze weer) in de maatschappij
5. Tenslotte, omdat de wetenschap ook maar beperkte mogelijkheden biedt wil men ook iets doen aan grafische kunst en aan literatuur.

Samenscholing Nul kost 3 gulden, is te koop bij vele boekhandels (te herkennen aan de affiche) en houdt (nu echt) een feest, op 14 juni, om 9 uur in Hendrik, Herebinnensingel 35.

BLUFF

De SUA komt met een vertaling van Wolf Wagners' Uni-Angst und Uni-Bluff. Dit boek -voor trouwe Nait Soez'n lezers een oude bekende- gaat over het dagelijks leven van studenten, en de problemen daarin die vaak individueel lijken maar meer algemene achtergronden hebben. Onder andere wordt het 'verborgen leerplan achter alle wetenschappelijke opleidingen' onthuld "Het is een veelzijdig boek, met praktische studeertips over tentamenvoorbereiding, bibliotheek-werk, skriptie-schrijven, werkgroep-lopen. Daarnaast

bevat het een beschrijving van de positie van studenten wat betreft de verhoudingen op de universiteit, de positie ten opzichte van niet-studerende jongeren en het toekomstperspectief voor studenten. Aparte aandacht wordt besteed aan ontstaan, ontwikkeling en huidige situatie van de studentenbeweging", meent de SUA. Het boek telt 132 paginaas, kost f 14.75 en is binnekort te koop in het reductieburo van de GSB.

WAARHEID

Vorige maand verscheen bij uitgeverij Pegasus het boek "De Waarheid in de oorlog", een bundeling van illegale nummers uit de jaren '40-'45. Het is een fascinerend geheel geworden, met achtereenvolgens een inleiding over de geschiedenis van de CPN en de Waarheid voor en tijdens de oorlog, een inhoudsopgave met thematische ordening van de artikelen en vervolgens de bundeling zelf. Achterin het boek bevindt zich een archiefinventarisatie van de tot dusver opgespoorde illegale communistische publikaties. De opbouw van de uitgave biedt zo de mogelijkheid haar te gebruiken als leesboek en voor wetenschappelijke studie. Het boek is een aanrader niet alleen voor communisten en hobbyisten, maar voor iedereen die geïnteresseerd is in de weer-slag van vijf jaar daadwerkelijk verzet. *De Waarheid in de oorlog, uitgeverij Pegasus, 1980, f 45,-.*

UITGELOOT? LOTGENOOT!

De stichting Uigeloot? Lotgenoot! heeft een zwartboek studentenstops uitgebracht. De stichting is opgericht door twee uitgelotenen, de ene vier maal, de andere vijf maal. De stichting vindt dat het met de huidige loting over studieplaatsen niet meer gaat. Om dit duidelijk te maken heeft zij dit zwartboek uitgebracht. Het boek begint met een gedetailleerde geschiedschrijving van de numerus fixus in Nederland (in een bijlage staat de buitenlandse situatie beschreven). Daarna een stuk over de verschillende voorgestelde en gewerkt hebbende toelatingssystemen; gevolgd door een eigen voorstel. Verder stukken over het plan Wiegersma (toelating met meer dan x punten, verder vergelijkend examen en loten, elk voor 1/3 van het aantal plaatsen) en het bezwaarschrift (dit i.v.m. de hardheidsclausule). Verder een aantal ideeën voor en over de opvang van uitloters en de voorlichting op scholen. Tussen de stukken door persoonlijke ervaringen van uitloters. Al met al een zinnige uitgave, die voor ieder die zich bezig houdt met numeri fixi zeker de moeite waard is.

Zwartboek studentenstops, verkrijgbaar bij het Reductieburo.

DEN BRABANDER

Begin mei verscheen bij uitgeverij Pegasus een bundel gedichten van Gerard den Brabander onder de titel "Rembrandt, de monsters en andere verzen". Een tijdje terug vond men bij Pegasus een bundeltje papieren met gedichten van Den Brabander. Uit aantekeningen bleek dat het Den Brabanders bedoeling was het geheel als één bundel uit te doen geven. Dat heeft Pegasus nu gedaan, n.a.v. zijn tachtigste geboortedag. De gedichten die in deze bundel staan, staan niet in de Verzamelde gedichten. Het is waarschijnlijk dat her en der in den lande nog veel meer ongepubliceerde gedichten rondzwerven.

De bundel bestaat uit een aantal delen, zoals de titel al aangeeft.

Eerst het gedicht Rembrandt, n.a.v. het gelijknamige boek van Theun de Vries.

Dan de cyclus "de monsters". Deze cyclus van zeven gedichten gaat over het wicht dat geboren wordt dat "kronkelt in het licht/maar niets van valt te hopen/want alle einders lopen/weer dicht; over het leven dat de dood al in zich draagt en over het voorbestemd zijn. Hierop volgen vier gedichten onder de noemer erotiek. Liefdesgedichten, zinnelijke liefdesgedichten.

Vervolgens de afdeling "andere verzen". Hierin een grote verscheidenheid van gedichten, qua onderwerp zowel als qua kwaliteit. De gedichten verschaffen ons inzicht in het dichterschap en de mens Den Brabander, zijn politieke opstelling, zijn opstelling ten opzichte van het opperwezen. Verder wat anecdotische gedichten, het korte nieuws uit de krant als 't ware.

Tot slot vier uit het Hongaars vertaalde gedichten.

Den Brabander heeft betere verzen geschreven dan die in deze bundel staan, maar ook slechtere. Het geheel geeft een aardig beeld van de dichter Den Brabander, mede dankzij het goede voorwoord van Theun de Vries.

Gerard den Brabander: *Rembrandt, de monsters, en andere verzen*. Uitg: Pegasus, f 20,-.

NMB DENKT MET U MEE

Enkele leden van het GSBbestuur zijn vrijdag 30 mei samen met enige sympathisanten opgepakt bij een kraakactie. De kraak betrof het voormalig hotel Helvetia aan het Hereplein. Dit pand stond al geruime tijd leeg toen het op toen het op 30 april gekraakt werd. Het pand is eigendom van de Nederlandse Middelenbank die binnenin enige onduidelijke verbouwplannen ontplooid heeft, reden voor de krakers om in het pand te blijven. Met de 'wet' in de hand is men tenlotte verwijderd en een proces volgt. Huisvesting van grootkapitaal(!) is nog steeds belangrijker dan die van woningzoekenden.

Lauwersmeer

Door misbruik te maken van een gat in de wet weet de staatssecretaris van defensie, Van Eekelen, een aanlegvergunning voor een militair oefenterrein van de gemeente Ulrum te ontfutselen. Dit is tot nu toe het laatste sterke staaltje van doordrammerig gedrag van de plannenmakers van defensie.

Met deze stap omzeilt hij de normale planologische en juridische procedures én -wat nog veel belangrijker is- lapt hij alle argumenten en protesten van de bevolking, gemeente en provincies aan zijn laars. Een meerderheid van de Tweede Kamer (VVD, CDA, SGP en GPV) heeft Van Eekelen geen halt willen toeroepen en gezegd in principe akkoord te gaan met het oefenterrein.

Voor het Aktiekomitee Lauwersmeer is hiermee de zaak niet afgedaan; integendeel, de akties tegen de plannen van defensie zullen verhevigd worden. Uit de debatten in de Tweede Kamer is ook gebleken dat de kwestie Lauwersmeer politiek zeer gevoelig ligt. Het CDA komt op het laatste moment met een motie, waarin defensie wordt verzocht om te wachten met de specifiek militaire inrichting totdat onderzoeksresultaten over de diepdrainage van het gebied bekend zijn. De VVD -die overigens allerlei voorwaarden die ze gesteld had, ineens liet vallen- zag zich wel gedwongen om defensie te vragen regelmatig de Kamer te informeren voordat nieuwe stappen worden gedaan. De linkse partijen drongen aan op uitstel (PvdA, D'66 en PPR) of wezen de oefenterreinen volstrekt van de hand (CPN en PSP).

De discussies in de Tweede Kamer laten zien dat de akties die gevoerd zijn door het Aktiekomitee en door anderen, dat de protesten die geklonken hebben van gemeenten, provincies en vele organisaties, door-dringen in Den Haag. Het komt er nu op aan om de strijd te verheviggen en te verbreden. Het Lauwersmeergebied is deze strijd waard. Na de inpoldering is het een prachtig gebied geworden met een bijzondere plantengroei en vele vogelsoorten. Vele mogelijkheden voor (natuur)recreatie zijn gekreëerd. Een groot deel van de werkgelegenheid in de streek is verbonden aan het Lauwersmeer (visserij, landbouw, recreatie).

De gevolgen van de oefenterreinen zullen rampzalig zijn. Als defensie haar zin krijgt, wordt het Lauwersmeer het allergrootste oefenterrein van Nederland, waar in totaal 550 militairen zullen oefenen. Met tanks en pantservoertuigen zullen oorlogssituaties worden nagebootst. Rijdend en schietend rijden ze door het gebied. Vanaf schietbanen zal met snelvuurgeschut geoefend worden. Defensie is van plan zowel overdag als 's nachts te schie-

ten. Het aantal schoten en salvo's zal dan op 3.000 - 5.000 per dag komen. Daarnaast zal er nogal wat lawaai ontstaan door het gebruik van mitrailleur-nabootsers, donderslagen en springstoffen. Zwaar militair materiaal zal door en langs dorpen vervoerd moeten worden. Ook helikopters en lichte vliegtuigen kunnen in het Lauwersmeer worden ingezet. Ernstige geluidshinder zal optreden. Bij schietproeven is gebleken dat het Lauwersmeergebied als landelijk en als stiltegebied verloren zal zijn en dat een aantal dorpen ernstige geluidshinder zullen ondervinden. De gevolgen van dag en nacht lawaai voor welzijn en gezondheid van de streekbewoners zijn op zich al voldoende argumenten om het oefenterrein af te wijzen.

Ook de vernietiging van de natuur is onvoorstelbaar. In de tien jaar van zijn bestaan is het Lauwersmeergebied uitgegroeid tot een uniek natuurgebied. Vele soorten vogels zijn op dit gebied aangewezen voor hun voedsel. De flora, o.a. in de zoute kwelgebieden, heeft een bijzonder karakter. Uit onderzoeken van o.a. het Rijksinstituut voor Natuurbeheer blijkt dat door de landinrichting (diepte-ontwatering, wegeaanleg, bosaanplant e.d.) en het intensieve gebruik als oefenterrein door rupsvoertuigen en machines een

groot deel van de Marnewaard zijn funktie als voedselgebied voor met name grazende watervogels zal verliezen. De geluidsoverlast zal ook het broeden van vogels verstoren.

De Lauwersmeer is een wezenlijk onderdeel van de Waddenzee. De regering wil de Waddenzee beschermen door geen nieuwe militaire plannen te realiseren. Toch wil deze regering de plannen voor het Lauwersmeer doorzetten en de natuur hier én in het aangrenzende Waddengebied aantasten. De werkgelegenheidssituatie in Noord-West Groningen en Noord-Oost Friesland zal verslechteren. Door de onvei-

lige zonde op het Wad gaan visgronden verloren. Honderden hectares prima landbouwgrond worden opgeofferd aan defensie. Bovendien zal het vestigingsklimaat voor andere nieuwe bedrijven verslechteren.

Ook de recreatie die in dit gebied tot ontwikkeling is gekomen, zal een klap krijgen. De vele dagjesmensen die komen zwemmen en zonnen op de strandjes, de mensen die komen wandelen en fietsen in het natuurgebied -tenminste dat gebied dat overblijft na de oefenterreinen- hebben te maken met bijna permanent geschiet.

De kosten voor de aanleg van het oefenterrein zullen 150 tot 200 miljoen bedragen. Daarnaast zullen jaarlijks gigantische bedragen uitgegeven moeten worden voor het herstellen van het drainage-systeem, het openhouden van een vaargeul op het Wad en voor normaal onderhoud.

Als de regering zegt dat ze geen geld heeft voor ontwikkelen van de werkgelegenheid in het Noorden, dan is dat schijnheilig: er is blijkbaar wel geld voor een militair project dat werkgelegenheid vernietigt (de toegezegde 40 arbeidsplaatsen plus eventuele extra's wegen hier lang niet tegen op), dat natuur aantast en dat leefmilieu en recreatie aantast.

Het is logisch dat de bevolking dit soort regeringsoptreden niet langer pikt. Bedrijfssluitingen bij de vleet, atoomafval onder de grond, oefenterreinen boven de grond, dat is blijkbaar het Haagse motto voor het Noorden.

Het Aktiekomitee Lauwersmeer weet zich bij de akties die ze in de toekomst zal gaan voeren gesteund door de bevolking in de streek én door de bevolking van Groningen en Friesland. Zowel in Leeuwarden als in Groningen zijn initiatieven genomen om steunkomitees op te richten (kontakadres in Groningen: HBO-bond, Visserstraat 72, Bonne Helfrich). Als je de strijd om het Lauwersmeer daadwerkelijk wilt steunen, neem dan contact op met dit steunkomitee (hier zijn ook de prachtige nieuwe brochures te koop). Of kom naar de grote aktievergadering op 17 juni in Ulrum (café Neptunus) waar verdere aktieplannen besproken zullen worden.

Namens het Aktiekomitee
Lauwersmeer

koos keyer

STICHTING DRUKKERIJ

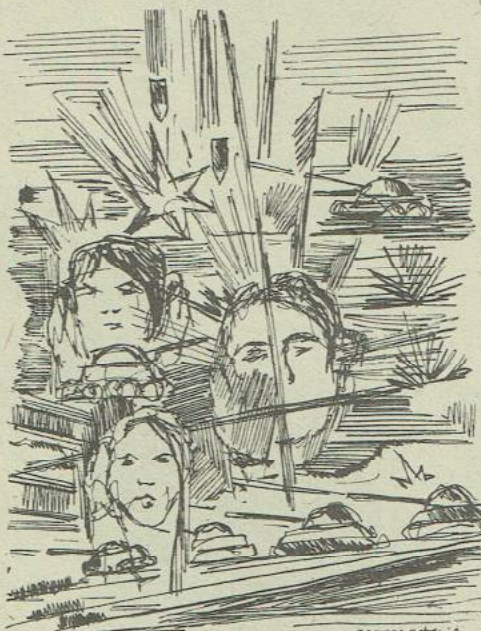
CREGENBOOG

ZOUTSTRAAT 14 GRONINGEN TELEFOON 050 128370

DRUKT BIJWOORBEELD

AFFICHES

ZONDER WINSTOOGMERK: GOED EN GOEDKOOP

Heb ik...nee, van m'n tante, nee dat heb ik nooit verteld. Dat ze het plotseling warm kreeg in d'r hoofd. Dat is angstig, dat begreep ik en m'n oom wist niet wat ie zeggen moest. Hij werd vreselijk kwaad op de dokter. De dingen gebeuren en je weet het nooit helemaal zeker, het gebeurt en het kan alle kanten op en je staat er maar wat bij en het beste wat je kunt doen is een keel opzetten of weglopen, bij een plekje komen waar het vanceeft... ja je kunt ochtrewen, je moet ochtrewen; je kunt achteraf lid van de vara worden zeg maar, vandaag de dag. Je kunt niet zoveel.

Je kunt je mee laten slepen door grote gebaren, je kunt het druk hebben, je kunt het bij voorkeur met koeten doen, je kunt... en dat is niet niks. Zeker niet. Geen hazenpad zo snel of het kronkelt wel vroeg of laat. Niet niks, zeker niet. Je weet er alles van als je wel eens geprobeerd hebt jezelf te zijn. Daar verander je niet van. De dreiging, af en aan de dreiging. Minuscule feiten, onmogelijke factoren, de onvertogen logica. Honderd keer ééntiende en honderd keer ééntiende is twee. Somewhere between your heart and mine there's a window that I can see through, de bla bla beelden, de onvermeden zoete koek, het howvast van hier tot Italië en terug in twee weken. Er zijn mensen die hun haar verliezen, 's nachts en ineens. Er zijn mensen die zich van het kastje naar de muur laten sturen, er zijn mensen die langzaam toesteken, één keer en dan vaker en steeds sneller. Er zijn mensen die onverhoopt het toeval begrijpen en die komen dat dan voor de televisie vertellen. Er zijn mensen genoeg die je nooit ziet. Uit wiens naam spreek je als je je angst afwaart naar de partijbons, naar de predikant, naar de man met de pet (past die pet ons allemaal?). Wie zonder zonde is werpe de eerste steen, zei Wiegels en toen kreeg ie de volle laag. Misschien dat ik dat van m'n tante nog wel eens vertel en hoe het zit met de macht en met m'n vriendinnetje en waarom ik zo stom zat te lachen (stel je voor een meisje in een regenachtige badplaats op een terras met een chocolade-sorbet en dan plotseling zwenkt de kamera levensgroot naar de straat toe: dat is 'm zegt de kamera, de man die haar treurige ogen verandert... achter me lachen een paar corpballen onbedaarlijk, ik begrijp dat wel, als je alles zou snappen werd ie een corpbal). van m'n tante en de macht en... ja als ik het allemaal bearijip dan vertel ik het allemaal. Neq maak je niet ongerust, natuurlijk ben ik er ondertussen wel bij, nu en straks en overal waar je zijn moet om het leven te richten... alleen we zouden het wat beter moeten begrijpen.

foto: ton broekhuis